

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

17.03.2021 № 500-29/01-4080 На № _____ в д _____

Комітет Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій

Комітет Верховної Ради України
з питань інтеграції України
до Європейським Союзом

*Про розгляд законопроекту
та надання висновку*

Розглянувши лист Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу від 04.03.2021 № 04-20/12-2021/78629 (вх. № 1-01/173 від 04.03.2021) та лист Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 05.03.2021 № 04-24/3-2021/81078 (вх. № 1-01/181 від 05.03.2021) щодо розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (реєстраційний № 4623) (далі – Законопроект, Проект Закону), в межах компетенції Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) повідомляємо наступне.

Проектом Закону пропонується, зокрема, внести зміни до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», які, зокрема, передбачають надання державної підтримки у формі субсидій для проектів із створення високотехнологічних виробництв вітчизняними промисловими підприємствами за участю вітчизняних наукових установ або закладів вищої освіти, а також інноваційних ваучерів для фінансування робіт та послуг, спрямованих на комерціалізацію технологій та/або їх складових.

У зв'язку з цим повідомляємо, що Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), який набрав чинності у повному обсязі 02.08.2017, було прийнято на виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- фінансування державної підтримки здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

208473

– підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;

– підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Відповідно до статті 4 Закону:

державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів. Також, частина перша статті 4 Закону містить невичерпний перелік форм, в яких може реалізовуватися державна допомога.

Статтею 6 Закону встановлено, що рішення про визнання державної допомоги допустимою згідно із вимогами цього Закону приймає Уповноважений орган.

Згідно з частиною першою статті 8 Закону Уповноваженим органом у сфері державної допомоги є Антимонопольний комітет України.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 8 Закону до повноважень Уповноваженого органу належить, зокрема, отримання та розгляд повідомлень про нову державну допомогу від надавачів такої допомоги у порядку, встановлену цим Законом, визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом.

Підсумовуючи наведене, заходи підтримки, передбачені зазначеним Проектом Закону, містять ознаки державної допомоги і потребують повідомлення до Комітету у встановленому законодавством порядку. За результатами розгляду повідомлення Комітетом приймається рішення, зокрема, щодо допустимості чи недопустимості такої державної допомоги, відповідно до Закону.

При цьому, частиною четвертою статті 9 Закону встановлено, що нова державна допомога, що підлягає повідомленню, може бути надана лише після отримання відповідного рішення Уповноваженого органу, передбаченого пунктами 1 і 2 частини шостої статті 10 або пунктами 1-3 частини сьомої статті 11 цього Закону.

Разом з тим, надання державної допомоги до отримання відповідного рішення Комітету може призвести до визнання такої державної допомоги недопустимою для конкуренції та подальшого повернення її до бюджету.

З огляду на зазначене, пропонуємо підпункт 13 пункту 2 розділу I Законопроекту, яким передбачено внесення змін до статті 24 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», доповнити наступним положенням:

доповнити статтю частиною восьмою такого змісту

«Надання державної підтримки суб'єктам господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів у будь-якій формі, передбаченій цим Законом, здійснюється з урахуванням положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Крім цього, пункт 4 статті 256 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, передбачає:

«4. Регламент Комісії (ЄС) №772/2004 від 27 квітня 2004 року про застосування статті 81 (3) Договору до категорій угод з передачі технології.

Термін: Статті 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 та 8 Регламенту мають бути імplementовані протягом трьох років після набрання чинності цією Угодою.».

Регламент Комісії (ЄС) №772/2004 від 27 квітня 2004 року про застосування статті 81 (3) Договору до категорій угод з передачі технології у 2014 році втратив чинність, натомість діє Регламент Комісії (ЄС) №316/2014 від 21 березня 2014 року про застосування статті 101 (3) Договору про функціонування Європейського Союзу до категорій угод з передачі технології.

Відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) №772/2004 від 27.04.2004: «договір про трансфер технологій» означає ліцензійний договір стосовно патенту, ліцензійний договір стосовно ноу-хау, ліцензійний договір стосовно прав на відтворення програмного забезпечення або змішаний ліцензійний договір стосовно патенту, ноу-хау чи відтворення програмного забезпечення, в тому числі будь-який такий договір, що містить положення, які стосуються купівлі та продажу товарів або передачі прав інтелектуальної власності, маючи на увазі, що такі положення не становлять основний предмет договору і прямо пов'язані з виробництвом контрактних товарів; передача патентів, ноу-хау, прав на відтворення програмного забезпечення, або їх комбінація, де частина ризику, пов'язаного з використанням технології залишається з особою, яка передає, особливо коли сума, що підлягає сплаті у зв'язку з передачею залежить від обороту, досягнутого особою, якій передано, від вироблених товарів чи кількості виконаних операцій із застосуванням технології, також вважається трансфером технологій».

Відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) № 316/2014 від 21.03.2014:

«Договір про трансфер технологій» означає:

(i) ліцензійний договір стосовно прав на технологію, укладений між двома підприємствами з метою виробництва контрактних товарів ліцензіатом та/або уповноваженими ним особами;

(ii) передачу прав на технологію між двома підприємствами з метою виробництва контрактних продуктів, де частина ризику, пов'язаного з використанням технології, залишається за особою, що передала технологію;».

Разом із тим, абзац четвертий підпункту 2 пункту 2 розділу I Законопроекту пропонує визначити договір про трансфер технологій як: «2) договір про трансфер технології – договір, укладений у письмовій (електронній) формі, яким установлюються, змінюються або припиняються майнові права та обов'язки щодо технології та/або її складових, або дозволяється використання технології та/або її складових;».

Отже, визначення договору про трансфер технологій, що пропонується в Законопроекті, має відповідати положенням Регламенту Комісії (ЄС) № 316/2014 від 21.03.2014.

Також, відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу I Проекту Закону інноваційний ваучер – сертифікат, що надається на безоплатній та конкурсній основі суб'єсту інноваційної діяльності чи фізичній особі на один рік з моменту отримання та гарантує безповоротне державне фінансування робіт та послуг, спрямованих на комерціалізацію технологій та/або їх складових.

Відповідно до підпункту 5 пункту 2 розділу I Проекту Закону уповноважений орган для виконання покладених на нього завдань надає субсидії науковій установі або закладу вищої освіти для реалізації проєктів із створення високотехнологічного виробництва, що визначені на конкурсній основі, а також інноваційні ваучери для фінансування робіт, спрямованих на трансфер та комерціалізацію технологій та/або її складових.

Відповідно до підпункту 10 пункту 2 розділу I Проекту Закону закордонне патентування технологій та/або їх складових, створених за бюджетні кошти, здійснюється за рахунок власних коштів розробників технологій або за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на ці цілі (на конкурсній основі), або за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

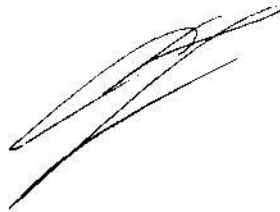
Відповідно до підпункту 12 пункту 2 розділу I Проекту Закону субсидія надається науковій установі або закладу вищої освіти для реалізації проєктів із створення високотехнологічного виробництва, що визначені на конкурсній основі, строком від одного до трьох років.

Порядок надання субсидій для створення високотехнологічних виробництв, інноваційних ваучерів визначається Кабінетом Міністрів України

З метою недопущення порушення законодавства про захист економічної конкуренції пропонуємо на законодавчому рівні врегулювати питання порядку проведення конкурсів (строки подання пропозицій, зміст пропозицій, вимоги до учасників, критерії обрання переможців тощо).

Узагальнюючи вищенаведене, Законопроект потребує доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА